

ŘEŠENÍ PŘÍKLADŮ

Šachová cvičebnice, 6. díl (29. - 34. lekce)

V tomto materiálu najdete řešení příkladů a cvičení z Šachové cvičebnice, 6. dílu. Úkoly ve cvičebnicích doplňují základní materiál Metodická příručka pro učitele a trenéry šachu (autor P. Herejk). Dalším doplňujícím materiálem je Sběrka šachových úloh (P. Herejk), ve které najdete řadu dalších příkladů na procvičení dané látky. Celá série výukových materiálů (Metodika, Sběrka úloh, Šachové cvičebnice) je oficiálním materiálem Šachového svazu České republiky pro výuku v šachových kroužcích i ve vyučovacím předmětu v rámci projektu Šachy do škol <http://www.sachydoskol.cz/>.

Obsah 6. dílu Šachové cvičebnice:

29. lekce: Pěšcové koncovky - vzdálený a krytý volný pěšec	strany 1 - 10
Úvodní stránka lekce	1
Využití vzdáleného pěšce	2 - 3
Využití krytého volného pěšce	4 - 5
Vytvoření vzdáleného volného pěšce	6
Vytvoření krytého volného pěšce	7
Procvičování vzdáleného volného a krytého volného pěšce	8 - 9
Šachová hra Tři zámky na cestě k vítězství	10
30. lekce: Dáma proti pěšci v koncovce	strany 11 - 20
Úvodní stránka lekce	11
Dáma proti středovému pěšci	12
Dáma proti jezdcovému pěšci	13
Dáma proti věžovému pěšci v remízové situaci	14
Dáma proti věžovému pěšci ve výherní situaci	15
Dáma proti střelcovému pěšci v remízové situaci	16
Dáma proti střelcovému pěšci ve výherní situaci	17
Procvičování boje dámy proti pěšci	18 - 19
Šachová hra Mocná bojovnice dáma	20
31. lekce: Věžové koncovky - postavení mostu	strany 21 - 30
Úvodní stránka lekce	21
Philidorova obrana 6. řady	22 - 23
Postavení mostu	24 - 25
Procvičování věžových koncovek	26 - 27
Koncovka král a věž proti králi a pěšci	28 - 29
Šachová hra Stavitelé mostů	30

32. lekce: Věžové koncovky - základní principy

strany 31 - 40

Úvodní stránka lekce	31
Zajímavé obraty ve věžových koncovkách	32 - 33
Aktivita a pohyblivost věže	34 - 35
Věž patří za pěšce	36 - 37
Úloha krále ve věžových koncovkách	38 - 39
Šachová hra Strašidelná věž	40

33. lekce: Střelec proti jezdcí v koncove

strany 41 - 50

Úvodní stránka lekce	41
Aktivní a pasivní střelec	42
Aktivní a pasivní jezdec	43
Je lepší střelec, nebo jezdec?	44 - 45
Střelec lepší než jezdec - vybírání tahů	46 - 47
Jezdec lepší než střelec - vybírání tahů	48 - 49
Šachová hra Střelec, nebo jezdec?	50

34. lekce: Koncovky stejnobarevných střelců

strany 51 - 60

Úvodní stránka lekce	51
Dobry a špatny střelec	52 - 53
Působnost střelců ve střelcových koncovkách	54 - 55
Rozestavení pěšců ve střelcových koncovkách	56 - 57
Aktivita krále ve střelcových koncovkách	58 - 59
Šachová hra Střelecké závody	60

Řešení příkladů z 6. dílu Šachové cvičebnice a komentáře k jednotlivým tématům:

strana 1

Úvodní stránka 29. lekce. V této lekci se zaměříme na další prvky boje v **pěšcových koncovkách - na vzdáleného a krytého volného pěšce**. Každý z těchto pěšců je nositelem určité výhody, ale musí se s ním umět správně zacházet.

V Metodické příručce pro učitele a trenéry šachu je 29. lekce na stranách 127 - 129.

Ve Sbírce šachových úloh je 29. lekce na stranách 107 - 111.

strana 2

- diagram vpravo nahoře: **h5+ 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **a5 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **b5 0 - 1**

strana 3

- diagram vlevo nahoře: **h4 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **a4 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **a5 0 - 1**
- diagram vpravo dole: **Ke4 0 - 1**

strana 4

- diagram vpravo nahoře: **Ke3 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **Kf3 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **Kb6 0 - 1**

strana 5

- diagram vlevo nahoře: **c7 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **Kf3 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **Ke6 0 - 1**
- diagram vpravo dole: **d3 0 - 1**

strana 6

- diagram vpravo nahoře: **1.a4 Ke6 2.Kg5 Kf7 3.b4 Kg7 4.a5 bxa5 6.bxa5**
- diagram vlevo dole: **1.c5+ bxc5+ 2.Kc4 Kc7 3.Kxc5**
- diagram vpravo dole: **1...h6 2.Kd2 g6 3.Kc2 h5 4.gxh5 gxh5**

strana 7

- diagram vpravo nahoře: **b4**
- diagram vlevo dole: **e5**
- diagram vpravo dole: **1...c4 2.dxc4 dxc4**

strana 8

- diagram vpravo nahoře: **Kc2 1 - 0** (může být i a3+ 1 - 0)
- diagram vlevo dole: **Ke3 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **b5 0 - 1**

strana 9

- diagram vlevo nahoře: **e6 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **b4 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **h5 0 - 1**
- diagram vpravo dole: **a4 0 - 1** (celý průběh může být například takto: 1...a4 2.bxa4 bxa4 3.Kd4 a3 4.Jc3 a2 5.Kb2 a1-D+ 6.Kxa1 h5 7.gxh5 g4 8.h6 g3 9.h7 Kg7 10.h8-D+ Kxh8 11.d6 g2 12.d7 g1-D+ 13.Kb2 Dd5 0 - 1)

strana 10

- diagram vlevo dole: **9 tahů**
- diagram vpravo dole: **8 tahů**

strana 11

Úvodní stránka 30. lekce. V této lekci se podíváme na jednu ze základních dámských koncovek - **na boj dámy proti pěšci v koncovce**. Na některých sloupcích (na věžovém a na střelcovém) jsou pěšci schopní dámě vzdorovat lépe než na jiných (na jezdcovém a středovém), přesto ani pak to někdy na záchranu nestačí. Probereme si hlavní ukázky a procvičíme si je.

V Metodické příručce pro učitele a trenéry šachu je 30. lekce na stranách 130 - 132.

Ve Sbírce šachových úloh je 30. lekce na stranách 112 - 116.

strana 12

- diagram vpravo nahoře: **Kg6 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **Dd3+ 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **De6 0 - 1**

strana 13

- diagram vlevo nahoře: **Dd4 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **Dc1+ 0 - 1** (nebo také Dh7+ 0 - 1)
- diagram vlevo dole: **Dc2 1 - 0** (nebo také Da5+ 1 - 0)
- diagram vpravo dole: **Df6+ 0 - 1**

strana 14

- diagram vpravo nahoře: **Ka8 1/2**
- diagram vlevo dole: **Kg8 1/2**
- diagram vpravo dole: **Kb1 1/2**

strana 15

- diagram vlevo nahoře: **Dh1 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **De5 0 - 1**
- diagram vlevo dole: **Kd3 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **Kb5 0 - 1** (celý průběh takto: 1...Kb5 2.a8-D Kb6 a nyní bílý nezabrání matu)

strana 16

- diagram vpravo nahoře: **Ka8 1/2**
- diagram vlevo dole: **Kh7 1/2** (nebo také Kh8 1/2)
- diagram vpravo dole: **Kg2 1/2** (ale ne 1...Ke2, po kterém by bílý zvítězil takto: 2.De4+ Kd2 3.Df3 Ke1 4.De3+ Kf1 5.Kg4 Kg2 6.De2 Kg1 7.Kg3)

strana 17

- diagram vlevo nahoře: **Dg5 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **Kg6 0 - 1**
- diagram vlevo dole: **De2 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **Kb5 0 - 1**

strana 18

- diagram vpravo nahoře: **Df7+ 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **h7 1/2**
- diagram vpravo dole: **Ka1 1/2**

strana 19

- diagram vlevo nahoře: **Kg4 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **d2 1/2**
- diagram vlevo dole: **Kb4 1 - 0** (celý průběh takto: 1.Kb4 a3 2.Df2 a2 3.Df1#)
- diagram vpravo dole: **c1J+ 1/2**

strana 20

- diagram vlevo dole: **f2, f6, h6 - 3 pole**
- diagram vpravo dole: **a4, c1, c4, c7, d2, e4, f2, f5, h2 - 9 polí**

strana 21

Úvodní stránka 31. lekce. V této lekci se zaměříme na věžové koncovky, speciálně na **postavení mostu**. Kromě toho si ukážeme i Philidorovu obranu 6. řady a procvičíme si i další situace, ve kterých se střetávají král, věž a pěšec proti králi a věži.

V Metodické příručce pro učitele a trenéry šachu je 31. lekce na stranách 133 - 136.

Ve Sbírce šachových úloh je 31. lekce na stranách 117 - 121.

strana 22

- diagram vpravo nahoře: **Va3**
- diagram vlevo dole: **Kf2**
- diagram vpravo dole: **Va6**

strana 23

- diagram vlevo nahoře: **Vb8+**
- diagram vpravo nahoře: **Va8**
- diagram vlevo dole: **Va1**
- diagram vpravo dole: **Kd7**

strana 24

- diagram vpravo nahoře: **Vc4**
- diagram vlevo dole: **Kd6** nebo **Kf6**
- diagram vpravo dole: **Ke2**

strana 25

- diagram vlevo nahoře: **Vf4**
- diagram vpravo nahoře: **Vc2+**
- diagram vlevo dole: **Ve5**
- diagram vpravo dole: **Ve7+**

strana 26

- diagram vlevo nahoře: **Kd8 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **Vd5 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **Vd4+ 0 - 1** (nebo také **Vd1 0 - 1**)
- diagram vpravo dole: **Kd2 0 - 1**

strana 27

- diagram vlevo nahoře: **Va8+ 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **Kb7 1 - 0** (nebo také **Kd7 1 - 0**)
- diagram vlevo dole: **Ve1 0 - 1**

strana 28

- diagram vpravo nahoře: **Kb5 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **Kg5 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **Vc1 0 - 1** (nebo také **Kg4 0 - 1**)

strana 29

- diagram vlevo nahoře: **f6 1/2**
- diagram vpravo nahoře: **Ke5 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **Va4 0 - 1**
- diagram vpravo dole: **Kb5 1/2**

strana 30

- diagram vlevo dole: **11 tahů**
- diagram vpravo dole: **13 tahů**

strana 31

Úvodní stránka 32. lekce. V této lekci se budeme věnovat **základním principům věžových koncovek**. Kromě toho, že se podíváme na zajímavé obraty ve věžových koncovkách (zaměřené hlavně na prosazení volného pěšce), si projdeme hlavní zásady: aktivita a pohyblivost věže a věž patří za pěšce. Podíváme se i na úlohu krále ve věžové koncovce.

V Metodické příručce pro učitele a trenéry šachu je 32. lekce na stranách 137 - 140.

Ve Sbírce šachových úloh je 32. lekce na stranách 122 - 126.

strana 32

- diagram vpravo nahoře: **Vb8+ 1 - 0**
- diagram vlevo dole: **Vh8 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **Vh1 0 - 1**

strana 33

- diagram vlevo nahoře: **Vg5+ 1 - 0**
- diagram vpravo nahoře: **Vxa7 0 - 1**
- diagram vlevo dole: **Vd8+ 1 - 0**
- diagram vpravo dole: **Vc1 0 - 1**

strana 34

- diagram vpravo nahoře: **1.Ve7+**
- diagram vlevo dole: **1.Vd4**
- diagram vpravo dole: **1...Vc4**

strana 35

- diagram vlevo nahoře: **1.Vd1**
- diagram vpravo nahoře: **1...Vc6**
- diagram vlevo dole: **1.d5**
- diagram vpravo dole: **1...Ve8**

strana 36

- diagram vpravo nahoře: **1.Vh1**
- diagram vlevo dole: **1.Vb1**
- diagram vpravo dole: **1...Va5**

strana 37

- diagram vlevo nahoře: **1.Vc4**
- diagram vpravo nahoře: **1...Va2**
- diagram vlevo dole: **1.Vh6**
- diagram vpravo dole: **1...Vh8**

strana 38

- diagram vpravo nahoře: **1.Kc1**
- diagram vlevo dole: **1.Kf2**
- diagram vpravo dole: **1...Kc6**

strana 39

- diagram vlevo nahoře: **1.Ke6**
- diagram vpravo nahoře: **1...Kb3**
- diagram vlevo dole: **1.Kg5**
- diagram vpravo dole: **1...Kd3**

strana 40

- diagram vlevo dole: věž a1 půjde postupně na **a4, b4, g4, g8, h8, e8 - 6 tahů**
- diagram vpravo dole: věž a8 půjde postupně na **a4, c4, e4, e1, d1, f1, f3, h3, h5, g5 - 10 tahů**

strana 41

Úvodní stránka 33. lekce. V této lekci se dostáváme ke koncovkám lehkých figur, konkrétně k boji **střelce proti jezdcí v koncovce**. Ukážeme si, jak vypadá aktivní a jak pasivní střelec, aktivní a pasivní jezdec. Také se podíváme, jaké typy pozic střelci a jezdcí vyhovují.

V Metodické příručce pro učitele a trenéry šachu je 33. lekce na stranách 141 - 145.

Ve Sbírce šachových úloh je 33. lekce na stranách 127 - 131.

strana 42

- diagram vpravo nahoře: **aktivní**
- diagram vlevo dole: **pasivní**
- diagram vpravo dole: **aktivní**

strana 43

- diagram vlevo nahoře: **aktivní**
- diagram vlevo dole: **pasivní**
- diagram vpravo dole: **pasivní**

strana 44

- diagram vpravo nahoře: **jezdec**
- diagram vlevo dole: **střelec**
- diagram vpravo dole: **střelec**

strana 45

- diagram vlevo nahoře: **střelec**
- diagram vpravo nahoře: **jezdec**
- diagram vlevo dole: **jezdec**
- diagram vpravo dole: **střelec**

strana 46

- diagram vpravo nahoře: **1.Sxa2**
- diagram vlevo dole: **1.g4**
- diagram vpravo dole: **1...Sxa2**

strana 47

- diagram vlevo nahoře: **1.b6**
- diagram vpravo nahoře: **1.Se5**
- diagram vlevo dole: **1...Kc5**
- diagram vpravo dole: **1...Sxd1**

strana 48

- diagram vpravo nahoře: **1.Jb6+**
- diagram vlevo dole: **1.Jc5**
- diagram vpravo dole: **1...Jxe2**

strana 49

- diagram vlevo nahoře: **1.Jh6**
- diagram vpravo nahoře: **1.Jf3**
- diagram vlevo dole: **1...Jxg2**
- diagram vpravo dole: **1...Jh4**

strana 50

- diagram vlevo dole: **jezdec, 4 tahy** (střelec 6 tahů)
- diagram vpravo dole: **střelec, 5 tahů** (jezdec 6 tahů)

strana 51

Úvodní stránka 34. lekce. V této lekci se podíváme na další lehkofigurové koncovky, přesněji na **koncovky stejnobarevných střelců**. Ukážeme si, jak vypadá dobrý a jak špatný střelec, jaký význam má ve střelcových koncovkách pěšcová struktura a postavení králů.

V Metodické příručce pro učitele a trenéry šachu je 34. lekce na stranách 146 - 148.

Ve Sbírce šachových úloh je 34. lekce na stranách 132 - 136.

strana 52

- diagram vlevo nahoře: **střelec d5 je dobrý**
- diagram vlevo dole: **střelec b2 je špatný, střelec d6 je dobrý**
- diagram vpravo dole: **střelec d3 je dobrý, střelec f7 je špatný**

strana 53

- diagram vpravo nahoře: **střelec d7 je špatný**
- diagram vlevo dole: **střelec c4 je špatný, střelec g4 je dobrý**
- diagram vpravo dole: **střelec e3 je dobrý, střelec e7 je špatný**

strana 54

- diagram vpravo nahoře: **bílý**
- diagram vlevo dole: **černý**
- diagram vpravo dole: **bílý**

strana 55

- diagram vlevo nahoře: **1.Sg5**
- diagram vpravo nahoře: **1...Sd5**
- diagram vlevo dole: **1.f5**
- diagram vpravo dole: **1...b4+**

strana 56

- diagram vpravo nahoře: **bílý**
- diagram vlevo dole: **bílý**
- diagram vpravo dole: **černý**

strana 57

- diagram vlevo nahoře: **1.Sc4+**
- diagram vpravo nahoře: **1...d4**
- diagram vlevo dole: **1.Sa5**
- diagram vpravo dole: **1...f2**

strana 58

- diagram vpravo nahoře: **černý**
- diagram vlevo dole: **bílý**
- diagram vpravo dole: **černý**

strana 59

- diagram vlevo nahoře: **1.Kd5**
- diagram vpravo nahoře: **1...Kf2**
- diagram vlevo dole: **1.Sc6**
- diagram vpravo dole: **1...Sxe1**

strana 60

- diagram vlevo dole:

černý, 4 pěšce (bílý 3 pěšce)

- diagram vpravo dole:

bílý, 3 pěšce (černý 2 pěšce)

